

nationale arbeidsraad

ADVIES Nr. 1.367

Zitting van dinsdag 17 juli 2001

Uitvoering van het centraal akkoord van 22 december 2000 - Betaald educatief verlof

x   x   x

1.839-1.
1.878-1.

A D V I E S Nr. 1.367

Onderwerp : Uitvoering van het centraal akkoord van 22 december 2000 - Betaald educatief verlof

---

In het centraal akkoord van 22 december 2000 gesloten voor de periode 2001-2002, hebben de sociale partners zich ertoe verbonden een advies uit te brengen over een aantal vraagstukken betreffende het betaald educatief verlof.

De Nationale Arbeidsraad heeft het onderzoek van die kwestie toevertrouwd aan zijn commissie Individuele Arbeidsverhoudingen.

De commissie heeft bij haar werkzaamheden een beroep kunnen doen op de medewerking van het kabinet van de minister van Werkgelegenheid alsook op ambtenaren van de Directie Educatief Verlof van het ministerie van Tewerkstelling en Arbeid, die door de minister daartoe waren afgevaardigd.

Op verslag van die commissie heeft de Raad op 17 juli 2001 navolgend advies uitgebracht.

x

x

x

ADVIES VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

I. INLEIDING

De Nationale Arbeidsraad heeft een onderzoek gewijd aan de uitvoering van het luik "Educatief verlof" van het punt I, 3 van het interprofessioneel akkoord, dat de basisafspraken van de sociale partners inzake permanente vorming omvat.

De desbetreffende tekst luidt als volgt :

"Wat het betaald educatief verlof betreft, nemen de sociale partners akte van het voorstel van de regering om het toepassingsgebied uit te breiden tot halftijdsen en de administratieve verplichtingen drastisch te versoepelen. In dit verband vragen de sociale partners de staatssubsidie te verhogen en de terugbetaling aan de ondernemingen te versnellen. Tegen 31 januari 2001 zullen de sociale partners een advies uitbrengen omtrent de aanpassingen die in het bestaande systeem moeten aangebracht worden en zich hierbij laten leiden door het principe dat voor halftijdsen enkel professionele vorming binnen de werkuren kan georganiseerd worden, en dat voor speciale arbeidsvormen (bv. telearbeid) bijzondere modaliteiten kunnen afgesproken worden. Tevens zullen zij in hetzelfde advies een voorstel doen met betrekking tot de vereenvoudiging van de administratieve verplichtingen die de regering in het vooruitzicht stelt, en met betrekking tot de optimalisering van de lijst van erkende vormingscursussen."

Met het oog op de uitvoering van genoemde verbintenissen worden in onderhavig advies achtereenvolgens behandeld :

- de aanpassingen in het bestaande systeem, inzonderheid de uitbreiding van het toepassingsgebied van de wetgeving tot de minstens halftijds tewerkgestelde werknemers;
- de vereenvoudiging van de administratieve verplichtingen;
- de optimalisering van de lijst van de erkende opleidingen.

Voorts gaat de Raad in dit advies nader in op enkele vragen die de sociale partners in het centraal akkoord hebben gesteld naar aanleiding van het standpunt van de regering met betrekking tot het educatief verlof.

Die vragen betreffen :

- de verhoging van de staatssubsidie;
- de versnelling van de terugbetaling aan de ondernemingen.

II. VOORSTELLEN

A. Met betrekking tot de aanpassingen in het bestaand systeem

1. De uitbreiding van het toepassingsgebied tot de halftijdsen

a. Het koninklijk besluit van 31 mei 1999¹

De Raad herinnert eraan dat het toepassingsgebied van de wetgeving betreffende het educatief verlof bij koninklijk besluit van 31 mei 1999 verruimd werd tot bepaalde categorieën werknemers met een deeltijdse dagtaak die een bij die wetgeving bedoelde opleiding volgen.

Onder werknemers met een deeltijdse dagtaak wordt door dat besluit verstaan :

- de werknemers die minstens 4/5-tijds tewerkgesteld zijn;
- de werknemers tewerkgesteld op basis van artikel 9 van het koninklijk besluit van 24 februari 1997 houdende nadere voorwaarden met betrekking tot de tewerkstellingsakkoorden in toepassing van de artikelen 7, § 2, 30, § 2 en 33 van de wet van 26 juli 1996 tot bevordering van de werkgelegenheid en tot preventieve vrijwaring van het concurrentievermogen;

---

¹ Belgische Staatsblad van 9 juli 1999.
Advies nr. 1.367.

- de werknemers tewerkgesteld op basis van het koninklijk besluit van 24 november 1997 houdende nadere voorwaarden met betrekking tot de invoering van de arbeidsherverdelende bijdragevermindering in toepassing van artikel 7, § 2 van de wet van 26 juli 1996 tot bevordering van de werkgelegenheid en tot preventieve vrijwaring van het concurrentievermogen;
- de op basis van een variabele werktijdregeling deeltijds tewerkgestelde werknemers in de zin van artikel 11 bis van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten.

De Raad merkt op dat genoemd besluit opgehouden heeft van kracht te zijn op 1 januari 2001.

b. De voorstellen van de minister van Werkgelegenheid en het centraal akkoord

De Raad constateert dat de minister van Werkgelegenheid in haar Tewerkstellingsprogramma van september 2000 voorgesteld heeft een evenredig educatief verlof te verlenen aan halftijdse werknemers.

Met het oog daarop heeft de minister in de loop van oktober 2000 het advies van de Raad ingewonnen over twee ontwerpen van koninklijk besluit :

- een eerste ontwerp dat tot doel heeft om vanaf het volgend schooljaar het stelsel van educatief verlof eenvormig uit te breiden tot de werknemers die minstens halftijds zijn tewerkgesteld;
- een ontwerp dat, in afwachting daarvan, de huidige regeling verlengt tot 31 augustus 2001.

In advies nr. 1.334 van 19 december 2000 heeft de Raad zich positief uitgesproken over de voorgestelde verlenging, die ondertussen werd verwezenlijkt bij een koninklijk besluit van 19 februari 2001 (Belgisch Staatsblad van 7 maart 2001).

Voorts hebben de sociale partners in het centraal akkoord van 22 december 2000 akte genomen van het voorstel van de regering om het toepassingsgebied tot halftijdsen uit te breiden. Tevens hebben zij aangekondigd tegen 31 januari 2001 een advies te zullen uitbrengen over die kwestie waarbij zij zich zouden laten leiden door het principe dat voor halftijdsen enkel professionele vorming binnen de werkuren georganiseerd kan worden.

De Raad heeft onderzocht op welke wijze aan dit punt uitvoering kan gegeven worden.

Hij wijst erop dat het interprofessioneel akkoord er enkel toe strekt het educatief verlof uit te breiden voor halftijdsen die een beroepsopleiding volgen binnen de werkuren en dat het geenszins in de bedoeling ligt afbreuk te doen aan de rechten van de deeltijdsen, die reeds het educatief verlof kunnen genieten op grond van het voornoemd besluit, waarvan na advies nr. 1.334 de geldigheidsduur werd verlengd tot 31 augustus 2001.

In die context stelt de Raad concreet voor :

- de bestaande verruiming, zoals omschreven in de koninklijke besluiten van 31 mei 1999 en 19 februari 2001 ook na 31 augustus 2001, ongewijzigd te behouden; dit betekent dat werknemers die minstens 4/5-tijds zijn tewerkgesteld alsook deeltijdsen met een variabele arbeidsregeling, zoals bedoeld bij de arbeidsovereenkomstenwet, het educatief verlof kunnen blijven bekomen voor het volgen van alle beroeps- en algemene opleidingen bedoeld bij artikel 109 van de herstellwet van 1985 houdende sociale bepalingen;
- die verruiming aan te vullen met een nieuwe categorie van minstens halftijds en minder dan 4/5-tijds tewerkgestelden met een vast uurrooster, die het educatief verlof evenwel enkel zouden kunnen genieten voor zover zij een in artikel 109, § 1 van de wet van 1985 bedoelde beroepsopleiding volgen en voor zover die opleiding binnen de werkuren gevolgd wordt.

2. Speciale arbeidsvormen

De Raad herinnert eraan dat in het interprofessioneel akkoord van 22 december 2000 wordt bepaald dat voor speciale arbeidsvormen, zoals bv. telearbeid, bijzondere modaliteiten kunnen afgesproken worden.

De Raad neemt zich voor om die kwestie nader te onderzoeken en er zo vlug mogelijk een advies over uit te brengen.

B. Met betrekking tot de vereenvoudiging van de administratieve verplichtingen

De Raad herinnert eraan dat in het regeerakkoord van juni 1999 de noodzaak wordt benadrukt van een vereenvoudiging van de administratieve verplichtingen voor de ondernemingen. In dat kader stelde de regering zich concreet tot doel om het geheel aan formaliteiten en verplichtingen op twee jaar tijd met 10 % en tegen het einde van de regeerperiode met een kwart te verminderen.

Wat inzonderheid het educatief verlof betreft, stelt de Raad vast dat de minister van Werkgelegenheid in haar Tewerkstellingsprogramma van 20 september 2000 het volgende gesteld heeft : "De administratieve procedures worden vereenvoudigd teneinde beter tegemoet te komen aan de wensen van werknemers en bedrijven. Deze vereenvoudiging stoelt enerzijds op de opmerkingen van de Dienst administratieve vereenvoudiging en anderzijds op de conclusies van een overleg met de sociale partners."

Met betrekking tot genoemd overleg betreft, wijst de Raad erop dat de sociale partners in het interprofessioneel akkoord van 22 december 2000 aangekondigd hebben dat zij in een advies over het educatief verlof onder meer een voorstel zullen doen met betrekking tot de vereenvoudiging van de administratieve verplichtingen die de regering in het vooruitzicht stelt.

Met het oog op dit advies heeft de Raad kennis gekregen van een nota van de Dienst Administratieve Vereenvoudiging (DAV), waarin verschillende vereenvoudigingsvoorstellen zijn opgenomen (cf. tekst in bijlage bij onderhavig advies).

Tenslotte heeft de minister van Werkgelegenheid op 6 mei 2001 de Nationale Arbeidsraad geraadpleegd over een voorontwerp van ministerieel besluit, dat tot doel heeft sommige bewijsstukken voor de terugbetaling van het educatief verlof te vereenvoudigen.

1. De nota van de Dienst voor de Administratieve Vereenvoudiging

De Raad stelt vast dat in de nota van de DAV vooreerst de problemen geschetst worden waartoe de huidige procedure van het betaalde educatief verlof aanleiding geeft.

Voor de terugbetaling van de in het kader van het educatief ver-
lof betaalde lonen, moet de werkgever een hele reeks documenten aan de Dienst
Betaald Educatief Verlof van het ministerie van Tewerkstelling en Arbeid bezor-
gen. Het aantal af te leveren documenten en gegevens, samen met de ingewik-
kelde berekeningen en de nodige opzoekingsstijd, maken de procedure bijzonder
zwaar. Bovendien is in het algemeen de terugbetalingstermijn vrij lang. Sommige
dossiers blijven maanden hangen voor hun gegrondheid wordt bepaald. Zo kan
de terugbetaling een tot twee jaar aanslepen. Ook vergen de meeste dossiers
(95 %) een verbetering van de bedragen, die in de terugbetalingsaanvraag wor-
den aangegeven.

Om die problemen te verhelpen, worden in de DAV-nota ver-
schillende voorstellen geformuleerd die voortvloeien uit het onderzoek van de ge-
hele procedure van het betaald educatief verlof. De DAV wijst erop dat die voor-
stellen beantwoorden aan de volgende principes : een leesbare en gecoördineer-
de reglementering, een beperking van de formaliteiten om het aantal fouten te
verminderen, een kortere terugbetalingstermijn en eenvoudige, duidelijke bereke-
ningsregels.

De Raad constateert dat, met het oog op een vereenvoudigde
berekening voor de terugbetaling, in de nota vier mogelijke oplossingen worden
voorgesteld :

- 1ste voorstel : de bijdragen terugbetalen op een jaarlijkse forfaitaire basis;
- 2de voorstel : enkel voor de terugbetaling van de verzekeringspremies tegen
arbeidsongevallen een forfaitair bedrag vaststellen;
- 3de voorstel : de gegevens gebruiken uit de RSZ-kwartaalaangifte, aangevuld
hetzij door vervollediging van de (mutifunctionele) aangifte hetzij door medede-
ling van gegevens via elektronische weg en een geautomatiseerde berekening
van het bedrag van de terugbetaling door de Dienst Betaalde Educatief Verlof;
- 4de voorstel : een specifieke elektronische aangifte van een reeks gegevens
eveneens gekoppeld aan een automatische berekening van de terugbetaling.

De Raad merkt voorts op dat, naast genoemde voorstellen die
vooral tot doel hebben de berekening van de terugbetaling te vereenvoudigen, de
DAV nog enkele meer punctuele voorstellen heeft geformuleerd :

- het schrappen van de samenvattende staat van de begunstigden (niet bruikbaar);
- de afschaffing van de maandelijkse tabel met het aantal samenvallende les- en arbeidsuren (toepassingsmoeilijkheden);
- een betere voorafgaande informatie (met het oog op een grotere rechtszekerheid);
- de herziening van sommige termijnen (te korte indieningstermijnen voor sommige documenten; te korte verjaringstermijn);
- de vereenvoudiging van sommige formulieren, met name de individuele fiche en de schuldvordering van de werkgever alsook een verbetering van de leesbaarheid van de formulieren.

Voor elk van genoemde voorstellen wordt in de DAV-nota telkens aangeduid : de weerslag ervan, het vereenvoudigingseffect en de te ondernemen acties (indien men een voorstel wenst te realiseren).

2. De adviesaanvraag van de minister

De Raad constateert dat de minister de Raad om advies heeft verzocht over een ontwerp van ministerieel besluit tot wijziging van het ministerieel besluit van 6 november 1985 betreffende de bewijsstukken welke dienen te worden overgelegd om te terugbetaling te bekomen van de lonen en sociale bijdragen met betrekking tot het betaald educatief verlof.

Het overgelegde ontwerp heeft meer bepaald tot doel om, rekening houdend met de opmerkingen van de DAV, bepaalde bewijsstukken voor de terugbetaling van het betaald educatief verlof te vereenvoudigen, met name de aangifte van schuldvordering en de individuele steekkaart.

De aanpassing van die documenten is, volgens de adviesaanvraag, bovendien nodig om rekening te kunnen houden met de uitbreiding van het recht op het educatief verlof tot de deeltijders alsook met de overgang naar de euro.

3. Standpunt van de Raad

a. Algemene beschouwingen

De Raad constateert dat de nota van de Dienst Administratieve Vereenvoudiging voor het eerst een volledige beschrijving geeft van de procedure in verband met het educatief verlof. Op die wijze kunnen alle betrokkenen zich duidelijk rekenschap geven van de problemen die rijzen door de logheid en de ingewikkeldheid ervan.

Om die problemen te verhelpen, worden in die nota een aantal denkpijstes voorgesteld waaraan de Raad in onderhavig advies een onderzoek wijdt met het oog op een eventuele concretisering ervan.

Tegen die achtergrond vraagt de Raad dat de overheid ook steeds rekening zou houden met de principes die hij reeds herhaaldelijk heeft aangegeven in zijn adviezen betreffende de vereenvoudiging en modernisering van de sociale administratie bij te houden door de werkgevers. Daarin heeft de Raad in het bijzonder gewezen op de noodzaak :

- dat de neutraliteit van de voorgestelde oplossingen wordt gewaarborgd;
- dat een echte, zowel kwantitatieve als kwalitatieve vereenvoudiging van de administratieve verplichtingen wordt doorgevoerd;
- dat er rekening wordt gehouden met de uitvoerbaarheid van de in het vooruitzicht gestelde wijzigingen.

Ook meent de Raad dat de nota aantoont dat de vereenvoudiging van de procedure normaal tot een snellere afhandeling van de terugbetalingsdossiers kan bijdragen.

Tenslotte stelt de Raad vast dat het voorstel van de minister tot doel heeft sommige bewijsstukken aan te passen in afwachting van meer vergaande vereenvoudigingen die in de nota van de DAV worden voorgesteld.

b. Beoordeling van de voorstellen

1° Wat de vereenvoudigde berekening van de terugbetaling betreft

De Raad heeft een onderzoek gewijd aan de voorstellen die in de DAV-nota met het oog op de vereenvoudigde terugbetaling zijn naar voor gebracht.

Op grond van dat onderzoek is de Raad van oordeel dat alle voorgestelde formules waardevolle elementen bevatten om de beoogde vereenvoudiging te verwezenlijken.

Concreet vindt de Raad dat in de huidige omstandigheden, zolang de multifunctionele aangifte nog niet is ingevoerd, het beste resultaat bereikt kan worden door het vierde voorstel, met name de ontwikkeling van een elektronische aangifte conform de principes die in de DAV-nota worden naar voor gebracht (zie de omschrijving van dit voorstel in de DAV-nota in bijlage).

De Raad is het met de DAV eens dat die elektronische aangifte een groot vereenvoudigingseffect zou hebben zowel wat de invoering van de gegevens als de berekening van de terugbetaling betreft. Bovendien kunnen op die wijze een aantal documenten vereenvoudigd worden.

Wat evenwel de berekening van de terugbetaling betreft, laat de Raad opmerken dat de voorgestelde programmatie van de berekeningsmethode enkel een middel mag zijn om de controle door de administratie gemakkelijker te maken en geenszins tot gevolg mag hebben dat de werkgever in de onmogelijkheid wordt gesteld om aan te tonen welk bedrag hij voor het educatief verlof van zijn werknemers heeft uitgegeven.

Met betrekking tot de praktische verwezenlijking van de elektronische aangifte, wijst de Raad erop dat niet alle werkgevers voor het ogenblik over de mogelijkheid beschikken om hun gegevens via elektronische weg mede te delen. Daarom stelt hij voor dat, althans in een eerste fase, ook een papieren aangifte toegelaten wordt om de gegevens aan het ministerie over te maken.

De Raad merkt tenslotte op dat zijn voorkeur voor de formule van de elektronische aangifte niet belet dat voor het uitwerken van een concrete regeling eventueel ook elementen uit de andere voorstellen gebruikt zouden worden indien zou blijken dat zij op een nuttige wijze tot de verwezenlijking daarvan kunnen bijdragen.

Als eerste aanzet daartoe acht de Raad het geboden om reeds op zeer korte termijn een belangrijke vereenvoudiging door te voeren.

Concreet stelt de Raad voor om, in de huidige stand van de wetgeving, de werkgever niet langer te verplichten zelf het door de overheid verschuldigd bedrag te berekenen maar die taak rechtstreeks aan de administratie toe te vertrouwen. Daartoe zou de werkgever enkel nog gegevens moeten meedelen over het aantal uren verlof en het loon voor de betrokken periode. De administratie zou van haar kant vanwege de RSZ de nodige informatie bekomen over de exacte bijdragevoeten van de sociale lasten.

De Raad merkt op dat deze wijziging het voordeel inhoudt dat de foutieve bedragen niet meer verbeterd moeten worden en dat derhalve de werkgever zijn akkoord niet meer over eventuele verbeteringen zou moeten meedelen. De globale schuldvordering van de verschuldigde bedragen zou hem worden toegestuurd voor akkoord met de bedragen die door de administratie werden vastgesteld.

In dit kader stelt de Raad ook voor om voor de terugbetaling van de verzekeringspremies tegen de arbeidsongevallen een forfaitair bedrag vast te stellen aangezien deze van onderneming tot onderneming weinig variëren. Dit voorstel laat meer bepaald toe het attest van de verzekering tegen de arbeidsongevallen af te schaffen.

De Raad wijst er evenwel op dat de invoering van een dergelijk forfaitair bedrag een probleem kan doen rijzen voor de ondernemingen van de bouwsector. In die bedrijfstak zijn immers veel hogere verzekeringspremies van toepassing omwille van de grotere arbeidsongevallenrisico's.

Om dit laatste probleem op te lossen, stelt de Raad concreet voor dat voor de ondernemingen, die op grond van de NACEBEL-code tot de bouwsector gerekend worden, de verzekeringspremies terugbetaald worden op basis van een forfaitair bedrag, dat overeenstemt met de gemiddelde premie die in die bedrijfstak van toepassing is.

2° Wat de overige vereenvoudigingsvoorstellen betreft

De Raad heeft ook een onderzoek gewijd aan de meer punctuele voorstellen die in de DAV-nota worden naar voor gebracht : de afschaffing van bepaalde documenten, een betere voorafgaande informatie, de herziening van sommige termijnen, de vereenvoudiging van bepaalde documenten alsook de verbetering van de leesbaarheid ervan.

In dit kader heeft de Raad ook aandacht besteed aan de voorstellen van de minister van Werkgelegenheid om bepaalde bewijsstukken voor de terugbetaling van het educatief verlof te vereenvoudigen.

De Raad vindt in het algemeen dat die voorstellen effectief kunnen bijdragen tot een vereenvoudiging van die procedure en/of van de documenten die in het kader daarvan moeten worden opgesteld.

Wat vooreerst het voorstel betreft om de samenvattende staat van begunstigden te schrappen, constateert de Raad dat de overheid ondertussen de nodige initiatieven heeft genomen om dit voorstel op korte termijn te verwezenlijken aangezien daarover reeds geruime tijd eensgezindheid bestond onder alle betrokkenen (sociale partners en administratie). Hij verwijst dienaangaande naar het wetsontwerp tot verbetering van de werkgelegenheid van de werknemers, waarin de afschaffing van die staat wordt voorgesteld².

Met betrekking tot het voorstel om de maandelijkse tabel met het aantal samenvallende les- en arbeidsuren af te schaffen, wijst de Raad erop dat hij in de huidige stand van zaken met dit voorstel niet kan instemmen. Zolang voor het educatief verlof verschillende wettelijke quota van toepassing zijn naar gelang de opleiding tijdens of buiten de arbeidsuren wordt genomen, moet dit document behouden blijven. Als dit formulier wordt geschrapt, is er immers geen controle meer mogelijk op de correcte toepassing van de reglementering.

Wat het voorstel tot herziening van de termijnen betreft, wordt er in de DAV-nota op gewezen :

---

² Kamer van volksvertegenwoordigers, zitting 2000-2001, nr. 1.290/001 van 11 juni 2001 (art. 38). Advies nr. 1.367.

- dat de termijnen waarbinnen een dossier naar de administratie gestuurd moet worden nogal kort zijn en blijkbaar niet nageleefd worden door de scholen noch door de werknemers, wat problemen kan meebrengen voor de werkgever;
- dat de verjaringstermijn van twee jaar, die van toepassing is in verband met de schuldvordering van de werkgever te kort is om de werkgever toe te laten tijdig een aanvraag tot terugbetaling in te dienen en dat het aangewezen lijkt die termijn op drie jaar te brengen zoals voorheen het geval was.

De Raad is het eens met de voorstellen van de DAV. Indien de werkgever inderdaad over meer tijd zou beschikken, kan hij een volledig dossier bij de administratie indienen, wat de briefwisseling zal verminderen die vandaag de terugbetalingstermijn nutteloos verlengt.

Inzonderheid met betrekking tot de verplichtingen van de onderwijsinrichtingen, stelt de Raad voor dat de minister van Werkgelegenheid zich zou wenden tot haar collega's Gemeenschapsministers die bevoegd zijn voor het onderwijs om hen te verzoeken dat zij de hoofden van die inrichtingen zouden wijzen op het belang van een strikte naleving van de indieningstermijnen voor de behandeling van de dossiers door de administratie en de terugbetaling aan de werkgevers.

Wat tenslotte de voorstellen betreffende de individuele fiche en de aangifte van schuldvordering betreft, constateert de Raad dat de minister van Werkgelegenheid die documenten wenst te vereenvoudigen door er, conform de opmerkingen van de DAV, een aantal vormelijke wijzigingen in aan te brengen terwijl het rooster, waarin het gebruik van het educatief verlof vermeld moet worden, behouden blijft.

De Raad is het eens met de door de minister beoogde vereenvoudiging.

Hij wijst er evenwel op dat die documenten nog verder vereenvoudigd kunnen worden wanneer gevolg wordt gegeven aan zijn voorstel om de berekening van het terug te betalen bedrag rechtstreeks door de administratie te laten uitvoeren. Meer bepaald kunnen dan in die stukken alle gegevens betreffende het per werknemer terug te storten bedrag worden weggelaten.

Voorts laat hij opmerken dat in de toekomst wellicht nog bijkomende wijzigingen vereist zullen zijn wanneer, conform zijn voorstel, de elektronische aangifte zou worden ingevoerd.

Tenslotte wijst hij erop dat de individuele fiche voldoende gegevens moet blijven bevatten om begrijpelijk te zijn voor de betrokkenen. Bovendien mag een vereenvoudiging niet tot gevolg hebben dat nuttige gegevens zouden verloren gaan en/of dat de wetgeving niet langer zou kunnen worden nageleefd.

c. Verwezenlijking van de voorstellen

De Raad meent dat erover gewaakt moet worden dat de invoering van vereenvoudigingsmaatregelen niet tot verwarring en toepassingsmoeilijkheden aanleiding mag geven.

Daarom acht de Raad het geboden dat de vereenvoudigingsmaatregelen die genomen zullen worden zowel vóór als na de inwerkingtreding van de multifunctionele aangifte telkens zoveel mogelijk tezamen zouden worden ingevoerd.

C. Optimalisering van de lijst van de erkende opleidingen

In het interprofessioneel akkoord van 22 december 2000 verklaren de sociale partners dat zij betreffende het educatief verlof eveneens een voorstel zullen doen met betrekking tot de optimalisering van de lijst van de erkende vormingscursussen.

De Raad heeft in onderhavig advies vier sporen uitgetekend langswaar die optimalisering volgens hem verwezenlijkt zal worden : de bevordering van de knelpuntopleidingen, de valorisatie van de sectorale opleidingen, de actualisering van de van het verlof uitgesloten beroepsopleidingen en het uitwerken van een alarmbelprocedure met betrekking tot de door de erkenningscommissie erkende beroepsopleidingen.

1. De bevordering van de knelpuntopleidingen

De Raad is van oordeel dat in het kader van de wetgeving betreffende het betaald educatief verlof voorrang verleend moet worden aan opleidingen voor knelpuntberoepen.

Om concreet te bepalen om welke beroepen het gaat, verwijst de Raad naar de lijst van de studies die voorbereiden op een beroep waarvoor een significant tekort aan arbeidskrachten bestaat, opgesteld door de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening in uitvoering van het artikel 93 van het werkloosheidsbesluit van 25 november 1991, waarin bepaald wordt dat de werkloze die studies met volledig leerplan wenst te hernemen geen werkloosheidsduur moet rechtvaardigen indien die studies voorbereiden op beroepen waarvoor een significant tekort aan arbeidskrachten bestaat.

De Raad meent dat genoemde lijst, die in de maanden mei-juni van elk jaar wordt geactualiseerd, als richtsnoer kan dienen om te bepalen welke opleidingen prioritair voor het educatief verlof in aanmerking kunnen komen.

2. De valorisatie van de sectorale opleidingen

De Raad herinnert eraan dat het recht op het betaald educatief verlof ondermeer gewaarborgd wordt door aan de opleidingen van het onderwijs voor sociale promotie een automatische erkenning te verlenen.

Hij onderschrijft het principe van die automatische erkenning althans voor de opleidingen die gericht zijn op de activiteiten van meerdere bedrijfstakken.

De Raad is van oordeel dat opleidingen, die uitsluitend gericht zijn op de activiteiten van één bedrijfstak, op het niveau van die bedrijfstak georganiseerd en erkend kunnen worden ofwel dat zij vanzelfsprekend ook in de erkenningscommissie alsnog een erkenning zouden kunnen krijgen.

Vanuit die gedachtegang neemt de Raad zich voor concreet te onderzoeken voor welke opleidingen het geraden lijkt dat de paritaire comités deze zelf inrichten of ze als dienstig voor hun sector zouden erkennen.

3. De actualisering van de uitgesloten beroepsopleidingen

De Raad herinnert eraan dat bij een koninklijk besluit van 27 augustus 1993 de lijst van automatisch erkende beroepsopleidingen, die voor het betaald educatief verlof in aanmerking komen, werd gewijzigd. Die wijziging had meer bepaald betrekking op de cursussen van het onderwijs van sociale promotie, het onderwijs van sociaal-culturele promotie en de middenstandsvormingen.

Hij laat opmerken dat dit besluit tot doel had om, in het verlengde van het centraal akkoord 1993-1994, die opleidingen van het educatief verlof uit te sluiten, die niet beantwoorden aan de notie beroepsopleiding in de strikte zin maar eerder in de sfeer van de vrijetijdsbesteding kunnen gesitueerd worden.

De Raad heeft besloten de thans bestaande opleidingen in functie van het besluit van 1973 en de bekommernissen die eraan ten grondslag lagen, te herbekijken teneinde :

- dit besluit te actualiseren op grond van de ontwikkelingen die zich sedert 1993 in het onderwijsaanbod hebben voorgedaan;
- te vermijden dat bepaalde cursussen, die door genoemd besluit van het educatief verlof zijn uitgesloten, via een andere benaming terug in het onderwijsaanbod zouden worden ingevoerd en aldus opnieuw voor educatief verlof in aanmerking zouden komen

4. De alarmbelprocedure voor de door de erkenningscommissie erkende opleidingen

De Raad merkt op dat er een probleem rijst in verband met het onderzoek van opleidingen, die reeds erkend zijn door de erkenningscommissie maar die na verloop van tijd volgens bepaalde leden van de commissie niet langer stroken met de motivering op grond waarvan de erkenning werd verleend.

De Raad wijst erop dat er in de huidige stand van zaken geen enkele regeling bestaat die garandeert dat een dergelijke kwestie grondig wordt onderzocht en dat daarover binnen een redelijke termijn een beslissing wordt genomen.

Om zulks te verhelpen, acht de Raad het geboden dat in het kader van de werking van de commissie een beoordelingsprocedure wordt toegepast om na te gaan of de reden, die wordt ingeroepen om een bestaande erkenning in vraag te stellen, wel correct is.

Die procedure moet volgens de Raad garanderen :

- dat de opgeworpen bezwaren tegen de verleende erkenning terdege onderzocht worden, eventueel op grond van een door de administratie - of een door de commissie aangestelde deskundige - op te stellen evaluatieverslag ;
- dat er na verloop van een nader te bepalen termijn een uitspraak van de commissie moet volgen.

D. Vragen betreffende het regeringsstandpunt in verband met het educatief verlof

De Raad wijst erop dat de uitbreiding van het toepassingsgebied tot halftijdsen en de versoepeling van de administratieve verplichtingen, zoals door de regering aangekondigd en in onderhavig advies nader uitgewerkt, bij de sociale partners in het centraal akkoord van 22 december 2000 de vraag hebben opgeroepen om de staatssubsidie te verhogen en de terugbetaling aan de ondernemingen te versnellen.

1. De verhoging van de staatssubsidie

De Raad wijst erop dat het betaald educatief verlof zowel door regering als door de sociale partners beschouwd wordt als een belangrijke schakel in de Belgische sociale verhoudingen.

In die omstandigheden vindt de Raad dat de nodige budgettaire middelen ter beschikking moeten worden gesteld om een doeltreffende werking van dit stelsel te blijven verzekeren.

Dienaangaande heeft hij met voldoening kennis genomen van de door de regering geplande dotatieverhoging voor de eerstkomende jaren, gaande van 5 miljoen frank in 2001 tot 270 miljoen frank vanaf 2005.

Door die verhoging wenst de regering meer bepaald tegemoet te komen aan de voorziene uitbreiding van het toepassingsgebied van de regeling tot de halftijdsen alsook uitvoering te geven aan de gezamenlijke wil van de overheid en de sociale partners om het systeem te valoriseren.

2. Een snellere terugbetaling van lonen en sociale bijdragen

De Raad constateert dat voor het ogenblik de gemiddelde duur tussen de indiening van een dossier en de terugbetaling ervan varieert van ± 3 tot 10 maanden. Die maximale termijn kan zelfs in bepaalde gevallen tot ± 2 jaar oplopen.

Voorts wijst hij erop dat de minister van Werkgelegenheid in haar Tewerkstellingsprogramma van 20 september 2000 aangekondigd heeft dat zij de termijn voor de vergoeding van de werkgever tot 3 maanden wenst in te korten.

De Raad onderschrijft het voornemen van de minister dat beantwoordt aan zijn bekommernis te komen tot een vlugge en correcte behandeling van de dossiers via een eenvoudige en soepele procedure in het kader van de meer algemene doelstelling het systeem doorzichtiger te maken en aldus de aantrekkingskracht ervan te vergroten.

De Raad meent dat een snellere terugbetaling vooreerst moet voortvloeien uit een vereenvoudiging van de administratieve verplichtingen.

In dit verband verwijst hij in de eerste plaats naar de standpunten en voorstellen die hij in het punt II, B van onderhavig advies heeft ingenomen.

Vervolgens vestigt de Raad de aandacht op enkele andere punten, die volgens hem eveneens tot een snellere terugbetaling kunnen bijdragen. Het betreft meer bepaald de afschaffing van het voorafgaand visum van het Rekenhof in het kader van de terugbetalingsprocedure, het wegwerken van het nijpend personeelstekort bij de terzake bevoegde administratie, het vergemakkelijken van de terugbetalingsprocedures via de sectorale fondsen en het ter beschikking stellen van de nodige financiële middelen.

a. De afschaffing van het voorafgaand visum door het Rekenhof

De Raad stelt vast dat in het recente ontwerp van programmawet, dat onlangs bij het parlement werd ingediend, een bepaling is opgenomen waarbij de terugbetaling van lonen en sociale bijdragen in het kader van het educatief verlof overgeheveld wordt van het ministerie van Tewerkstelling en Arbeid naar de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening³.

De Raad constateert dat de overheveling van die bevoegdheid in de praktijk meebrengt dat het voorafgaand visum van het Rekenhof wordt afgeschaft. Concreet heeft dit tot gevolg dat de terugbetalingstermijn met ongeveer 6 weken wordt ingekort.

De Raad herinnert eraan dat hij in zijn advies nr. 826 van 1985 gesuggereerd heeft na te gaan of die a priori controle, die thans voor de uitbetaling is vereist, niet door een controle a posteriori vervangen zou kunnen worden.

b. Het wegwerken van het personeelstekort

De Raad constateert dat voor het ogenblik de administratie, die met het onderzoek van de terugbetalingsdossiers is belast, over te weinig personeel beschikt om het stelsel snel en efficiënt te beheren.

Om dit probleem te verhelpen, dringt de Raad erop aan het personeelskader van de betrokken administratie zo vlug mogelijk volledig op te vullen en zelfs uit te breiden indien dit noodzakelijk zou blijken.

---

³ Kamer van volksvertegenwoordigers, zitting 2000-2001, nr. 1.262/001 van 22 mei 2001 (art. 17-21).

De verhoging van de personeelsbezetting zou een betere verdeling van de te controleren schuldvorderingen mogelijk moeten maken en zelfs een rechtstreeks contact in de onderneming om ter plaatse de geldigheid van de dossiers na te gaan, minstens voor de meest complexe problemen waarmee de administratie geconfronteerd wordt.

c. Het vergemakkelijken van de terugbetalingsprocedures via de sectorale fondsen

De Raad is van oordeel dat de terugbetaling in het kader van het educatief verlof ook versneld kan worden door de terugbetalingsprocedures via de sectorale fondsen te vergemakkelijken. Hij merkt op dat die werkwijze nu reeds in bepaalde gevallen met succes wordt toegepast voor specifiek sectorale opleidingen. De Raad beveelt aan dat die praktijk op ruimere schaal wordt aangewend mits voldaan wordt aan enkele voorwaarden.

In de eerste plaats vraagt hij dat de administratie de nodige initiatieven neemt om de procedures in dit verband bijkomend te versoepelen (in-deplaatsstelling van de werkgevers).

Ook zijn er garanties vereist inzake de confidentialiteit die bij de behandeling van de dossiers in acht moet genomen worden.

Om toepassingsproblemen te vermijden, acht de Raad het ten-slotte geboden om, althans in een eerste fase, die werkwijze te beperken tot de vormingen die door de sectoren zelf georganiseerd worden.

d. De nodige financiële middelen

De Raad wijst erop dat een snellere terugbetaling vereist dat de nodige financiële middelen tijdig ter beschikking worden gesteld van de administratie.

In dit verband neemt hij akte van de beslissing van de regering om in 2001 een bijzondere enveloppe "one shot" van 284 miljoen aan het stelsel ter beschikking te stellen teneinde de terugbetalingen aan de werkgevers te versnellen.

x

x

x

De Raad merkt op dat de voorstellen die hij in onderhavig advies ter uitvoering van het interprofessioneel akkoord heeft geformuleerd een geheel vormen en dringt dan ook aan op de integrale uitvoering ervan.

Hij verwijst dienaangaande naar de verbintenis van de regering om alle voorzieningen van het centraal akkoord te verwezenlijken.

De Raad zal binnen het jaar na de inwerkingtreding van de maatregelen, waarmee aan onderhavig advies gevolg wordt gegeven, overgaan tot een evaluatie om na te gaan op welke wijze de punten van het akkoord, die op het educatief verloop betrekking hebben, zijn uitgevoerd en of de daarmee beoogde doelstellingen bereikt zijn.

BIJLAGE BIJ ADVIES NR. 1.367

NOTA VAN DE DIENST ADMINISTRATIEVE VEREENVOUDIGING

BETREFFENDE

**DE VEREENVOUDIGING VAN DE PROCEDURE VOOR HET
BETAALD EDUCATIEF VERLOF**